

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Den Blaa Grotte. Capri-Breve

Citation: Drachmann, Holger: "Den Blaa Grotte. Capri-Breve", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 619. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann12tom-shoot-workid58641/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

DEN BLAA GROTTE
CAPRI-BREVE

JULEN 1905

50*

I

DR. MAX MEISSNER TIL REDAKTIONEN AF „SÜDDEUTSCHE
MONATS-HEFTE“

Altsaa gensaa jeg Capri efter mange Aars Forløb.
Inter forandret og meget forandret.
Iblandt Sværmen af de fremmede sluttede jeg mig til et Par Men-
nesker, der var kommet herind fra Rom og ønskede Fred — ligesom
jeg selv.

Først viste vi hinanden, at vi ønskede absolut Fred for alle Indi-
vider. Men dette er et tvungent Forhold, naar man daglig spiser ved
samme Bord, stundom vis-a-vis, stundom „dicht-bi“.

Vi endte med at slutte os sammen for derved at holde alle andre
borte.

Han var den finske Skribent, Maler og Illustrator Peter Adelsvård;
hun var den lille Russerinde Fru Sascha (Alexandra).

Han kunde være hen imod de Halvtreds; hun lige ved de Tredive.
Han var . . .

Hvad siger Beskrivelser? Han overlod mig en af sine Tegninger
og Afskriften af et Digt — en Dag, da hun havde været særlig
„russisk“.

Hans Digte afspejlede hans Liv. Gode Digte plejer at gøre sligt.
Hans Liv havde været ført konsekvent kunstnerisk, saa impulsivt som
muligt.

Hun lignede ham heri.

Hans Digte var at opfatte som Skitser til de Billeder, han enten
udførte eller tænkte sig at ville udføre. Han tegnede altid. Han syn-
tes født med Blyanten og Trækullet i Haanden. Han illustrerede
edvert af sine Indfald, saa hurtigt de kom og saa barokt de fornede
sig. Han tænkte i Vers og han digtede med sin Blyant.

Hun hjalp ham. Jeg har hende mistænkt for, at hun selv skrev.
Men hun afviste Formodningen med Indignation. Hun var paa en
Gang yderst genert og yderst ligefrem. Han paastod, at hun kunde
alt — men aldrig overkom at gøre noget. Russerne — sagde han —

var Verdens mest begavede Folk uden Initiativ. Russeriuden var født med Cigaretten i Munden og et Spejl i Haanden. Hun tænkte udelukkende paa sig selv — og var opofrende indtil Grænseløshed. Hun var i det hele taget grænseløs.

Herom skændtes de, navnlig paa de russiske Dage.

De kom over hende, uden Varsel, som en Storm over Steppen. Ugen igennem var hun sød, elskværdig, klog og munter. Saa groede der pludselig ligesom et Tjørnekrat frem af hendes Væsen. Og hun rev sig selv til Blods derpaa — og da græd hun meget, den lille Fru Sascha.

Men snart efter lo hun over det hele lille, runde Ansigt. Og hun sagde Vittigheder og pudsige Ting, spillede Mandolin og røg Cigaretter — og hendes evigt arbejdende Fantasi var som Havet, der fordampet Salt.

Her er Digtet:

SARKOFAGEN

Han søgte et Tilflugt i Sønderled,
træt af at tumles i Slaget;
et Hus, for hvis Dørposter Solen sank ned
og hvor Vinranken klatred' mod Taget;
en Have, som lo mod en himmelblaa Dag,
hvis Hvælving flød sammen med Havet —
i Haven, blandt Roser, en hvid Sarkofag,
bag hvis Laag laa en Venus begravet!

Og alt han fik — Hus, Have, Sarkofag:
Guldæbler gløded' mod den lyse Dag,
og Spillemand gik Herrens Hu til Hsande;
der klang Musik til Havens Gæstebud,
saa blev det mørkt — og se, en Blomst sprang ud:
Fru Venus selv, i Nattens Blomsteraande!

For Døren til hans Hus, i Maanens Skær,
stod som en Statue hun rolig dér,
og Trappens Trin var koldt af Duggens Aande;
men hendes store Blik brandt af den Lyst,
der drager Mennesket til Nattens Bryst,
som gemmer Glemslens Fryd og Mindets Vaande.

Han søgte tilbage til Nordens Strand,
vilde atter tumles i Slaget,
hvor Vintrens Bersærk i sit Skjold sætter Tand
og hvor Sne-Uglen skriger fra Taget;

hvert Minde om Syden, dens Nat og dens Dag,
ved Daad skulde vende begravet —
og han styrted' den marmorne Sarkofag
med Fru Venus' Lig ud i Havet!

Fru Sascha var oprørt:

„Hvor kan man skrive saadant? Og hvor bliver Mandfolkene altid sig selv lig! Især Digterne. Vi giver dem alt, hvad vi har. Vi giver os selv. Og de fortryder — og de haaner os!“

„Hvem er os?“ spurgte Peter Adelsvård og begyndte at rykke i sit Skæg.

„Naa, tror du, Folk tvivler om, hvem der menes med Fru Venus?“

„Hvem er Folk?“ spurgte han skarpt.

„Dine Læsere — min Familie — vore Venner — Alverden! . . .“

„Alverden er et stort Begreb,“ forsøgte jeg at indskyde.

„Af hundrede Mennesker forstaar knap ti at læse en Bog — kun tre at læse et Digt!“

„Ja, vi træ!“ svarede hun hurtigt. „Og De forstaar selvfølgelig ved Fru Venus mig! Uhl det er forargeligt, at jeg altid skal holde for! Men naturligvis, naar man holder saa meget af en Mand, saa . . .!“

Her snurrede Hr. Peter sig rundt paa sin Hæl og gik.

Dagen var russisk. Det stod med Scirocco. Hun og jeg blev siddende paa Hotellets Terrasse. Hun elskede Blomster. Hun havde en lille Buket Violer i Brystet. I Dag pillede hun de stakkets smaa Blomster fra hinanden — og trillede en Cigaret frem og tilbage paa Borddugen, hvis Flige smældede i Vinden. Hun vidste saabenbart ikke, hvad hun foretog sig. Hendes Øjne søgte op langs den hvide Vej, der stiger mellem de graa Mure, ud over hvilke de lyse, takkede Klipper hænger højt, højt.

Adelsvård kom ikke til Syne paa Vejen. Men oppe fra Barbarossas Borg og fra Anacapri begyndte Skyerne at rulle sig sammen og pose sig ned ad de bratte Fjældsider.

„Det er ildevarslende!“ mumlede hun og drog paa Brynene. Saa puttede hun Cigaretten ind mellem de hvide Tænder — bad om en Tændstik og dampede som et lille Vesuv.

„Fruen ryger meget!“ henkastede jeg.

„Jeg maa altid høre de Behrejdelse — jeg er snart ked af det!“ sagde hun og saa atter op ad Vejen.

Han var der ikke.

Saa fæstede hun de store, levende Øjne lige paa mig, smilede og spurgte:

„Var det saa urimeligt — det, jeg sagde?“

„Jeg synes, det var et smukt Digt, Frue!“

„Et smukt . . . hvor De er lunken! Det er et udmærket smukt Digt:

et Hus, for hvis Dørposter Solen sank ned
og hvor Vinranken klatred' mod Taget . . .

man føler jo ligefrem Husets Beliggenhed, Høiden over Havet, Lyset, Luften omkring Vinstokken . . . han er Maler — gid han vilde male det Billed . . . men han bare tegner og tegner . . . og naar han kommer med Farverne — og naar jeg ikke finder dem gode, saa bliver han fortrydelig — og gaar sin Vej. Saa, nu har jeg igen sagt for meget!“

Hun vendte sig halvt bort og sad i Tanker, med den magre lille Haand støttet under den runde, bløde Kind.

Og hun mumlede sagte:

Gletsens Fryd og Mindets Vaande.

Vinden legede med Dugens Flig. Saa blev det pludseligt stille — ved en af disse bratte Overgange, som Foraaret paa Capri kender. Havet skiftede fra blaat og dybtgrønt til violet. Vesuv gemte det øverste af sin Kegle under et Draperi, der drog sig over imod Sorrent. Og langt derude laa et Fjældland for os som lille Atlask — med Rifter af gyldent Brokade.

Noget skulde vi tale om. Jeg sagde: „Hvor her er skønt — og hvor lidt man dog er i Stand til at give Følelsen heraf Udtryk i at beskrive, i at tegne, i at male! Bedst lykkes det i Musik — derfor klimper og synger Neapolitaneren og Capreseren ustandseligt. Men skriver de Digte, saa bliver de banale. Der maa Folk fra Norden til det. Vi længes bestandig herved. Og kommer vi her, saa . . .“

„Længes vi tilbage!“ afbrød hun spydigt — og viste de hvide Tænder.

„Nej, Fru Sascha; saa længes vi endnu mere — rent ovenud, rent bandsat længes vi efter helt at trænge ind i denne Skønhed, hengive os under dens Magt, besidde den, eje den, ombytte vor magre, frysende, filosoferende, protestantiske Sjel med dette lyse, glade, yppige Hedenskab. Vi længes efter Fru Venus!“

„Er De nu ogsaa der?“ raabte hun.

„Undskyld mig: hvad er Hælvten af Naturen, Verden, Livet? Det ved De meget godt! Og det er just derom, Adelsværd digter. I vor Have staar en antik Sarkofag. Dagen igennem er den halvgemt af Roser og Ferskenblomster, af Solen, af det flimrende Lys, af vor egne flimrende, skiftende Tanker. Men ved Natten, under Blomsternes bedøvende Aande, aabner sig det tunge Marmordække. Fru Venus stiger

ud, selv et hvidt, skært Marmor — et levende Gud-Menneske i det skælvende Maaneskær.

Vi tror at kunne blive ét med hende. Vi synker til dette høje Bryst, der aldrig har huset Tvivl eller Dobbeltthed, saa lidt som Naturen kender til at dele sig selv. Hun er Elskov, og Elskov er Naturen. Den skænker os Glemstens Fryd — den korte, fuldstændige Fortabelse i Naturens Vildhed og Naturens Ynde. Hun er antik, som Naturen er hedensk. Men vi er, hvad vi er. Og vender Dagen tilbage, Solen og Lyset og de tusinde Lyde, der kaster og kalder os hid og did — da er der for os, vi Mænd fra Viljens og Arbejdets Strande, netop det Minde, der bliver os en Vaande!

Vi udtømmer ikke de store Spørgsmaal, løser ikke de nedarvede Gaader ved at give os denne Guddom i Void . . . vi maa søge os en anden, som er af vort eget Køn. Findes han ikke, da maa vi opfinde ham. Og det sker der, hvor Vinter og Kulde driver os frem med Svøbeslag! — —

Hun vilde tale, men betænkte sig, rejste sig fra Bordet — saa bort og sagde:

„Han kommer ikke. Han vil gøre mig bange. Det er stygt af ham! Kom, ræk mig Deres Arm — lad os ride op og se Carmelina danse Tarantellaen!“

FRU SASCHA TIL MISS ANNI Mc. LEAN. ROMA

Kæreste Ven.

Kom herved! Du ved slet ikke, hvilken lille Perle Capri er — og jeg ved slet ikke, hvorledes jeg skal kunne løsrive mig fra den.

Tænk dig en stejl Klippe omgivet af et Hav, der er mere blaat end min blaa Kjole, som du ikke kunde lide, fordi den skar i Øjnene — paastod du.

Rundt om Kanten — nede ved Vandkanten, forstaar du — er Klippen broderet med røde Koraller; og selve Klippen er fuld af Haver, Vinhaver, Citronhaver, Ferskehaver — nej, jeg kan ikke beskrive det.

Kom herved selv! Dit Hjerte vil ikke svulme over de samme Ting som mit — men her er tilstrækkeligt af gamle Ruiner og Stene til at gaa og pille i. Det er jo din fikse Ide. Her er Tiberius' Slot — kun Ruin, Barbarossas Borg — en Ruin, som jeg endnu ikke har besøgt,

og som jeg bliver søsyg af at tænke paa — saa højt hænger den deroppe under Skyerne.

Du vil nok kunne klare den, med dine amerikanske Hænder og Fødder. Og du vil finde nok af Stene der til at putte i din Lomme. Alle amerikanske og engelske Damer stjæler jo som Ravne fra Heligdommene hernede i Italien.

Hvad synes du om en ganske almindelig grim, graa Sten fra Sø-røverborgen — med en lyserød Støjl som „Christmas present for your best boy in Boston?“

Aa nej, det er just *det*, som mangler dig, du Kære; ellers vilde du hverken have Tid eller Lyst til at rende om og rode i Ruiner.

Heller ikke at forglemme en Sarkofag — en antik Sarkofag med et Hæl i — som staar i denne Have, hvor jeg sidder og skriver, og som Adelsvård og jeg har været oppe at skændes om.

Anledningen var et Digt, han skrev om den. Digtet var godt nok, forstaaer du — pragtfuldt — men det var „Moralen“ deri . . . naa, det kan jeg ikke forklare dig. Du vil ikke forstaa det. Blev først for-clasket, saa skal du faa Digtet at læse, og saa vil du være enig med mig.

Efter denne lille *fight*, som vi havde — og som gør mig fortvivlet og ham arrig — red jeg paa Æsel op til Tiberius' Borg for at se paa en Tarantella, som Adelsvård og jeg har set sammen før, og som jeg kan blive ved med at se.

Jeg drog af Sted med en tysk Doktor, som vi har lært at kende her, og som er god og rar og morsom at tale med.

Da Adelsvård var gaaet sin Vej i Vrede, kunde jeg ikke sidde stille og tale med Doktor Meissner. Jeg maatte foretage mig et eller andet. Maaſke — tænkte jeg — kan jeg træffe A. deroppe. Det var jo dog muligt!

Saa tog Doktoren og jeg hver et Æsel — det ene hed Michelangelo, det andet Raffaello. Hvad synes du om Blusfemien?

Af Sted drog vi. Jeg var ikke glad — fordi jeg i det hele taget ikke ved, hvad jeg skal gøre med mig selv, naar A. ikke er hos mig. Jeg tror altid, han er kommen til en Ulykke med sit brækkede Ben. Jeg ser ham altid styrte ned ad en stejl Højde og ligge blødende, forslaaet, hjælpeløs.

Naa; en gammel, vindtør, okkerbrun Mo'rille pas firsindstyve Aar — Ejerinde af Michelangelo og Rafael — rendte ved Siden af os og skreg uophørligt: Avanti, Michelangelo, avanti! Hjalp det ikke paa den store Mesters flegmatiske Langsomhed, saa opmuntrede hun ham ved det fristende Tilraab: Macaroni, Michelangelo — coraggio! Macaroni! — — —

I Begyndelsen ler man; men efter en halv Times Forløb kan Ens Tromnehinder ikke hoide det ud mere.

Dette sagde jeg temmelig ligefrem til hende. Ved du, hvad hun da svarer? Paa italiensk Slavemanér griber hun min Haand, kysser den og tæger Himlen til Vidne paa, at jeg er det smukkeste saa vel som det mest intelligente Væsen, der nogensinde har siddet paa Michelangelos Ryg — og at hun selv er et gammelt Asen, som jeg blot skal skændte paa, saa meget jeg kan overkomme — det kan aldrig blive nok!

Og dermed dasker hun, Gud hjælpe mig, sig selv tre Gange i Ansigtet — og beder mig gøre det samme ved hende: „hvis jeg da ellers vilde lade min yndige hvide Haand berøre hendes stygge gamle Ansigt!“

Ak, Anni, Anni; jeg, som var nervøs i Forvejen, hvad tror du, jeg gjorde?

Jeg sprang naturligvis af Æslet — tog hende grædende om Halsen og fortalte hende, at min Mand, som jeg elskede, var bleven vred paa mig — og at han var gaaet bort fra mig.

Nu var det hendes Tur til at græde — og til at tage mig om Halsen — og skældte ud paa „denne afskyelige brutale Fyr, som kunde faa mine yndige Øjne til at blive røde!“

Saa maatte jeg forsvare ham. — Jeg maatte sige, at det var *ham*, som var god, og det var *mig*, som var ond og styg — og som røg altfor mange Cigaretter og derfor blev nervøs! . . .

En nydelig Forestilling! Og der sad den højst forbavsede Tysker paa sit Æsel — afvekslende seende paa mig og paa den gamle Kone, der sandsynligvis antog ham for den begunstigede Rival.

Sluttelig sprang han ned fra sit Dyr, puttede en Cigaret i Munden paa mig — en Lira i Haanden paa Konen — saa standsede Taarerne; og Karevanen drog videre.

Haver i det uendelige, fulde af røde, blomstrende Ferskentræer — paa Jorden et Tæppe af Blomster i alle Farver — over hver Mur en hængende Skov af grønt — og højt oven over det hele en mild, lyseblaa Himmel uden disse uhyggelige Skyer, som Peter Adelsvård finder smukke og maleriske!

Vi rider gennem et snævert Pas og kommer op ad en stejl Skrænt. Der ligger Carmelinas hvide Hus.

Det ligger netop saadan, at alle, som skal op til Tiberius' Borg, maa passere Stedet:

Carmelina er altid lige smuk, staar altid i Døren og smiler — Æslerne er trætte — de ridende er som oftest baade trætte og tørstige — og saaledes fanger den lille Carmelina Folk i sit Garn og

faar dem til at lukke Portemonnæen godt op, inden de forlæder Huset!

Ah! saa steg ogsaa vi af Æslerne, Doktoren og jeg.

Vi kom jo for Carmelinas Skyld. Tarantellaen morer mig — jeg vil nemlig lære den — eller har rettere sagt allerede lært den for at overraske Petruschka dermed en Dag, naar han og jeg har det rigtig godt sammen.

Da vi nærmede os Huset, hørte vi den store Tamburins Dum-dum. Der maatte være Gæster.

Vi steg af Æslerne. Den gamle Kone bragte dem hen i Skyggen, hvor der groede nogle magre Græstotter — og vi gik ind i Stuen, hvor Carmelina og hendes „Møddanser“ var i fuld Gang.

Og hvem sidder der, i den halvmørke Krog ved det lille Vindue, med Ryggen til mig?

Det maatte være Peter Adelsvård. Den Nakke kendte jeg. Han sad dybt bøjet over sin Mappe og tegnede de dansende.

Han tegnede ivrigt. Jeg stod stille indenfor Døren. Mit Hjerte bankede.

Nu ser han op fra sit Arbejde! — tænkte jeg. Han vil smile til mig — som om intet havde været imellem os. Han bliver jo straks forsonlig, naar han har arbejdet en Stund. Mændene har det nemt; i hvert Fald de Mænd, som arbejder. De glemmer alt.

Han vil smile til mig — med sine gode, blaa Øjne! tænkte jeg. Og jeg blev i den Grad lykkelig over at se ham der i god Behold — at jeg straks vilde hen til ham, lægge mine Arme om hans Nakke og fortælle ham, at naar han var borte fra mig, var Verden død.

Og han vendte Hovedet . . . Det var en fremmed Mand!

Hvor havde jeg dog haft mine Øjne, at jeg kunde tage fejl?

Jeg blev styg inden i mig, elendig, ond — vred paa den tyske Doktor, som stirrede paa mig; vred paa Carmelina, paa Manden, hun dansede med; paa den sorte Tøs, der slaar Tamburinen . . . vred paa Adelsvård, fordi det ikke var *ham* . . . ulykkelig, fordi jeg holdt for meget af ham.

Saa gav jeg mig til at drikke Capri bianco med Doktoren. Jeg røg mange Cigaretter, satte et Fyrværkeri i Gang af Vitser og Paradoxer, gjorde Kur til ham, saa han hverken vidste ud eller ind — alt imedens jeg stedse saa Petruschka for mig i det fjerne, enten liggende blødende under en lys Klippe eller siddende i god Behold foran en brun Capripige, tegnende hende — med sin Blyant mellem de lange, smalle Fingre og med sit smukke stille Blik afvekslende paa Tegningen og paa Pigen!

Det var uudholdeligt. Jeg maatte se mig ør og træt og optaget af denne Dans.

Du aner ikke, Anni, hvordan denne Dans i Virkeligheden er.

Mange vil ikke finde andet deri end en smuk ung Italienerinde, som hopper omkring paa bare Ben og slaar Kastagnetter. De vil hurtigt finde det monotont.

Monoton er Dansen — ja. Og det er just det oprivende ved den!

Den varer længe. Den er det samme og det samme om igen. En Mand og en Kvinde i gammeldags Capri-Dragter — der bevæger sig i Takt til en Tamburia — frem mod hinanden — bort fra hinanden — rundt om hinanden; i Begyndelsen langsomt — senere hurtigere — uafadelt samme Trin — skiftende fra den ene Fod til den anden — Kinderne begynder at gløde — hurtigere gaar Dansen — Tamburinslagene vildere og vildere, med et Akkompagnement hvert halve Minut af en skingrende barbarisk Sang i Møll . . . en Dans, en Musik og en Sang, der fremmaner Billeder fra Tunis og Kairo, med de tilslørede Kvinder, de erotiske østerlandske Dønsere.

Saa monotont, saa oprivende længe — at Ens egne Kinder begynder at gløde ved at se dette Par der, hvorledes de æggende nærmer sig hinanden, fjerner sig — stedse hurtigere og vildere — med stedse trættende Smil paa de blodbrændende Læber — stedse blankere, spejdende, begærende Øjne . . . indtil man formelig føler sig lettet, naar det Øjeblik kommer, da de udmattede standser, vakler og synker i hinandens Arme.

At Carmelina selv har følt det berusende-farlige ved denne Dans, det kan jeg slutte mig til. Under det rynkede, guldblomstrede Skørt tegner sig en lille, meget sigende Forhøjning — men lige kvik og let træder hun denne Dans paa sine brune, smukke Fødder. Det ender vel med, at hun en Dag bringer en lille Italienerunge til Verden — midt i en Tarantella.

De er sorgløse og lykkelige paa denne solbeskinne Ø — som vi aldrig kan blive det.

Enten skal man være som Carmelina, der er ung og skøn, og som danser den hele Dag og den halve Nat — blot der springer nogle Soldi i den store Tamburin.

Eller man skal være som du — der ogsaa er ung og skøn, men som har Regnskabet i Orden med dig selv og med Fremtiden — klog og energisk, uden generende Nerver, og trods alt et varmt Hjerte!

Men en Lobsdøns af alt muligt, saaledes som jeg er, skal man ikke være:

God og ond, grim og køn, med et Hjerte, som rækker langt nede fra og helt op i Halsen — og med Nerver, der er røde som Vandmænd, og som strækker deres Traade ud i Fingrene, ned i Tæerne og helt ud i Spidserne af mit lange Haar.

Jeg var træt — træt af Dansen, træt af disse Fyrværkerier, som jeg lod suse af for den gode Doktor, og som han med uskrømtet Glæde, halvt som elegant Verdensmand, halvt som docerende Filolog besvarede med lignende. Og medens vi legede en ikke helt harmløs Leg med disse fængende Ord — saa følte jeg, hvor træt jeg var i Hjertet, fordi jeg ikke kunde faa sagt Petruschka det gode Ord!

Jeg rejste mig brat og bad Doktoren skynde sig, at vi kunde naa Tiberius' Ruin, inden Solen gik ned.

Det forekom mig, at han saa blidt paa mig og næsten med Ømhed hjalp mig op paa Æslet. Han interesserede mig mere og mere, fordi der var et Drag af Vernod over hans Træk. En Videnskabsmand og en Verdensmand — selv naar han er Tysker — bliver altid interressant for en Dame, naar der „skinner noget igennem“. Vistnok havde han oplevet meget. Jeg vidste det fra Adelsvård. Mon han ogsaa havde oplevet en Roman her paa Capri?

Vi tænkte hver paa sit. I Tavshed red vi videre. Men Himlen forekom mig ikke længer saa blaa. Det var ogsaa blevet køligere — og jeg fik en af disse ulykkelige Fornemmelse, der gør mig angst for, at noget ondt skal ske.

Jeg vendte mig om mod Doktoren. Han fæstede sit Blik alvorligt og spørgende paa mig.

Naar ja — svarede jeg ham — jeg vil blot vide, om De aldrig føler Dem bøklemet om Hjertet, naar Skyggerne bliver lange, og naar det blæser køligt imod Solnedgang?

Han tvang sig til at le. Han vilde nok ikke ud med Sproget. Hvad kom det ogsaa mig ved, hvad en fremmed Mand sad og tænkte paa?

Alligevel, han var mig ikke fremmed — navnlig ikke nu. Jeg trængte til en fortrolig, til nogle bløde, beroligende Ord . . . Han vendte Hovedet bort. Vi red videre. Hver tænkte sit.

Jeg tænkte paa, hvor vanskeligt det er at leve, hvor underligt Menneskene filtrer ind i hinandens Selskab og Tanker, hvor svært det er at være et helt Menneske. Og jeg tænkte paa, hvor denne Tarantella kan faa Ens Hjerter til at banke — og hvor ømt og smukt den tyske Doktor havde hjulpet mig op paa Æslet. Der sad han nu paa sin Raffaello. De fleste Mænd bliver latterlige paa et Æsel. Han sad, paa samme Tid rank og skodesløs, med en god Rytters Holdning — han var nok vant til andre Dyr. Og det rødlige Skær af den dalende Sol gjorde hans tankefulde, alvorlige Ansigt smukt.

Jeg tænkte paa, hvor underligt det var — at jeg var en ganske lille Smule forelsket i ham, og at jeg havde Lyst til at kysse ham paa Munden — ligefrem give ham et langt, ømt Kys — netop fordi jeg var bedrøvet over Petruschka . . . den Petruschka, der aldrig vil indrømme, at Mands og Kvindes Elskov mindst er det halve af Livet,

men som altid har Lyst til at „straffe“ dem ved at kaste dem i Havet eller lignende.

Saa var vi komne helt op til Toppen af Klippen. Jeg hoppede ned af Michelangelo — Doktoren steg langsomt af sit Æsel.

Jeg tog hans Haand og trak ham langsomt med mig.

Jeg sagde ham, at jeg vilde vise ham Stedet, hvor den grusomme Tiberius kastede sine Kvinder i Havet!

Og vi gik hen til Randen af Klippen — stadig holdende hinanden i Haanden.

Doktor Meissner holdt fast — rigtig fast om min Haand, som frygtede han, at jeg skulde blive svimmel.

Jeg turde ikke se paa ham og ikke se ned i Dybet.

Der er nemlig et saadant Bratdyb, maa du vide — Anni — at til Trods for den lille Mur, der er bygget som Brystværn, bliver man greben af Svimmelhedens Angst . . . i den Grad, at man segner omkuld, hvis man ikke har nogen eller noget at holde sig fast ved.

Vover man sig endelig til at kigge ud over Brystværnet for at kunne øjne Havet — dernede i tusind Fods Dybden — saa ser man vel det blaa Hav, men man ser ikke Fjældets faste Fod, de haarde Klippestykker dernede, som det brusende Vand beskytter.

Slynger man en Sten ud i Luften heroppe fra, saa naar den aldrig Havet — men træffer de takkede Klippestykker, dybt, dybt dernede, akkurat femten Sekunder efter, at den er kastet.

Femten Sekunders Evighed inden Stenen med en svag Lyd slaar imod Klippen — femten Sekunders Evighed for et Menneske, som styrter ned her!

Gyser det i dig, Anni?

Du forstaar, at jo dybere der er ned, desto større Bue gør Stenen — og selv om det ovenfra ser ud, som om Stenen skulde falde langt ud i Havet, falder den alligevel ned paa Fjældets faste Fod!

Det kommer af, at Jorden drejer sig rundt om sig selv — Anni. Som Amerikanerinde ved du sligt og har Interesse for sligt.

Jeg har lært i Skolen om den Slags Fænomener. Doktoren gentager det for mig. Det kommer En til stor Nytte, at man ved sligt, og at en god Ven gentager det for En.

Men forstaa det kan man ikke. Jeg i alt Fald ikke. Jeg vilde faa Hovedpine, hvis jeg skulde prøve paa at finde ud deraf.

Jorden, som drejer rundt; Stenen, som suges ind til Fjældet . . . puh, det gik rundt for mig. Doktoren greb mig om Livet; vi traadte et Skridt tilbage fra det farlige Sted — det frygtelige.

Nu var det min Tur til at belære Doktoren.

Jeg fortalte om den onde Tiberius — at han hver Dag lod sig hente en skøn Kvinde nede fra Marina — og hver Morgen, naar

Solen randt op af Havet, styrtede han hende egenhændig ned fra dette Sted, hvor vi stod!

Saltomortale Tiberi! har Sagnet saa smukt døbt Stedet!! Og jeg skar Tænder, da jeg nævnede det. Men *han* — fortsatte jeg — kastede ikke sine Kvinder i Havet paa samme Maade, som Petruschka i sine Digte kaster sine Venus'er i Havet. Der er en Rus — siger Digteren — saa skøn og farlig, at en Mand skal kaste den langt bort, hvis den truer med at tage Magten fra ham, saa han ikke kan holde sin Post i Livets Kamp og Strid. Men en Tyran, en lastefuld og grusom Mand, han hader Kvinden, naar han har holdt hende i sine Arme — og han øger paa sin Lyst ved at se hendes Angst og Kval og ved at høre hendes Dødsskrig under „Saltomortalen“, inden hun naar Afgrundens Bund!

Doktoren var bleven stille — og det forekom mig, at han var bleg. Luften var bleven stille — og Havet laa som et skinnende blaat Silketæppe langt dernede og derude.

Stadig stod vi med hinanden i Haanden — stirrende over Brystværnet.

Saa vilde jeg tage min Haand til mig for at gaa . . . men han holdt den fast og saa længe i Tavsshed paa mig. Til sidst sagde han, næsten hviskende: Hvis De var min, vilde jeg ogsaa kaste Dem i Havet! —

Jeg mærkede, at Blodet fo'r mig op i Kinderne og gjorde mig brændende rød. Jeg vidste jo godt, hvad han mente.

Ser Du, Antj, mere end dette skal der ikke til, før Adam og Eva fletter sig Klæder af Figenblade, fordi de ser sig nøgne.

Ordet, der bliver sagt, faar en egen Klang og egen Betydning — selv den mindste Berøring virker, som skulde den brænde igennem Ens Klæder. Selv Luften, der adskiller, virker brændende.

Capri bianco havde lagt et Slør over min Hjerne; Tarantellaen brusede endnu i mit Indre, og Ferskentræerne duftede saa stærkt herop fra Dalens Terrasser.

Og Solen gik ned — og Luften havde dette Gys i sig, mellem Kølighed og Varme.

Der stod vi — og turde ikke fortsætte Samtalen.

Petruschka! — tænkte jeg — hvorfor er du ikke hos din lille Pige? Hvorfor skal jeg altid gøre dig vred — saa at du gaar fra mig? Og hvorfor skal du altid tegne og tegne og digte og digte? Og hvorfor skal *du* altid drille mig med at ville kaste mig i Havet — blot fordi jeg elsker dig og ikke kender højere Lykke end den at være hos dig om Dagen og ved din Side om Natten? —

Og det kogte op inden i mig mod Adelsvård. Jeg syntes, at han ikke forstod mig. Jeg syntes, at han ikke forstod, hvor vanskeligt det ofte kunde være at være mig . . . netop fordi jeg ikke, som han, kan

tegne og digte det skønne i Livet. Jeg kan bare se det og helt opfyldes deraf. Jeg kan ikke skrive mine brændende Følelser ned i Digte — og kaste Apolloerne i Havet!

Jeg kan kun se deres varme Øjne, høre deres bløde Stemmer, føle mig greben af Apollos Hænder . . . og saa — og saa gaa hjem til Peter Adelsvård og lade ham skrive *mine* stærke Følelser ned paa Papiret . . . som om det hjalp mig! —

Nej, Anni, jeg maa standse. Brevet er blevet langt nok; jeg maa afbryde, hvis det skal med Damperen.

Paa Gensyn i Roma!

PETER ADELSVÅRD TIL REDAKTØREN AF ILL. TIDENDE
I HELSINGFORS

I

Kære Bror.

Jeg kom her til Capri med Sascha.

Der var saa mange Englændere i Rom, at man kunde have fyldt Peterskirken med dem alene. Og man siger, at selv om et Par Hundredusind Pilgrimme drives derind, saa forsvinder de i Rummet.

Kan du saa tænke dig, hvor stor Peterskirken er, og hvor mange Englændere der er i Rom?

Nuvel, Capri! Vi er her, og jeg ved aldrig, hvornaar vi kommer herfra.

Naturligvis er her ogsaa fuldt af rejsende, mest Tyskere. De landættes herdevis to Gange om Dagen for at se den blaa Grotte og for at drikke Øl i en Kneipe, der bærer det barbariske Navn „Hlid-digeigei“.

Navnet irriterer i Begyndelsen, lige saa vel som de rejsende. Men man vænner sig efterhaanden til begge. Man vænner sig til det utroligste her paa denne gudvelsignede Ø.

Jeg er lige ved at vænne mig til Saschas russiske Dage. Og jeg har i saa Henseende faaet en Medhjælper. Det er et tysk Eksempplar af Verdens-Vagebonderne. Sascha og jeg er næsten lige meget indtaget i ham. Naturligvis er han Dr. phil. — og tilfældigvis hedder han Max Meissner.

Som alle Tyskere har han læst alt og ved Besked om alt. Ikke desto mindre keder han os aldeles ikke.

Jeg tror, han har gennemlevet en Del. Han paastaar, at han har

været „i engelsk-amerikansk Fangenskab“. Der lærer man den fortræffelige Ting at vaske sig over med koldt Vand to Gange om Dagen og at tie med sine egne og sine Venners Hemmeligheder.

Vi sad en af de første Aftner paa Terrassen og delte en Flaske Capri bianco. Sascha var gaaet i Seng.

Jeg blev adspredt. Han mærkede det og søgte at holde Samtalen gaaende ved de smaa Morsomheder, hvori Tyskerne er Mestre — de harmløse nemlig, de fra „Fliegende Blätter“, ikke de svovlsyre Sarkasmer fra „Simplicissimus“. De sidste er fortræffelige, naar det gælder om at holde Respektløsheden i Aande — men de passer ikke paa Capri.

De tænker maaske paa Finland? spurgte han ligefrem.

Ja — svarede jeg. Da jeg rejste fra Rom, havde jeg et Brev fra en af mine unge Venner. Jeg frygter for hans Liv. Vi lever nemlig i Finland — ikke i det tyske Rige! —

Han rakte sit Glas frem imod mig og saa mig forstaaende ind i Øjnene. Saa sagde han: Fru Sascha var ogsaa forstemt i Dag. Hun frygtede for en af sine bedste Venners Liv!

Vi har fælles Fjender! svarede jeg. Her paa Capri søger vi begge at glemme! —

Fra den Aften var Doktoren og jeg saa godt som uadskillelige.

Kære Bror. Du bad mig om to Tegninger til dit Blad. Og da du havde læst i Bædeker, at den blaa Grotte er „ubeskrivelig“, saa bad du mig om at beskrive den. Ligeledes, da du et Sted i en Bog er standset ved den Sætning, „en Maaneskinsnat paa Capri er ubeskrivelig“, saa beder du mig om at beskrive en saadan.

Jeg takker for Tilliden.

To Tegninger har jeg gjort, en af Grotten og en af Natten. Du ved, at jeg ikke har megen Tillid til Farverne — Olie, Akvarel, Tempera eller de øvrige Herligheder. Hvad Blyant, lidt Tusch, lidt Trækul *ikke* kan fortælle — det kan i det hele taget ikke fortælles.

Naar jeg en Gang kommer saa vidt, at jeg selv digter et Digt, seiv illustrerer det og selv sætter det i Musik — saa kan vi tales ved.

Foreløbig sender jeg dig Beskrivelserne.

Grotten først.

Men først et Spørgsmaal: ved du i Grunden, hvor hæslige, grimme og modbydelige Menneskene er? Nej! Men ved at føre et Rejseliv, som jeg stadig gør, nødes jeg til at erkende Slægtens og Samtidens frygtelige Degeneration.

Den rejsende Menneskehed i vore Dage er ssa zandelig og legemlig grim — at Aberne næppe længer vil opretholde Slægtstraditionen.

Dette slaar jeg fast som Baggrund for mine Syner og Fantasier.

Endnu et Spørgsmaal. Kender du Antonio? Nej! Det er en ung

Baadfører fra Marina grande. Han er saa fordærvet, som Fremmedbesøget fører det med sig at være. For Resten lige saa barnagtig-naiv, som han er snu og underfundig. Og han er skabt som en attenaarig Gud.

En Amerikanerinde — af dem, der efterhaanden byder paa alt menneskeligt — vil en Dag købe ham. Hvis han da ikke er for billig.

Antonio har nogle bløde, mørke Øjne under lange, silkefrynede Øjenhaar. Vi kalder ham „Sugefisken“. Hans Øjne formelig suger sig fast ved de fremmede unge, blonde Kvinder, der besøger Capri.

Han har ganske forset sig paa Sascha. Lige saa sky hun er overfor de rejsende, lige saa indladende, venlig er hun imod Øens Børn. Hendes ligefremme, muntre Maade at give sig i Snak med Capreserne har ganske gjort det af med Antonio.

Han er i øvrigt ikke at beklage.

Han holder Visitkort; han er fulgt med Tiden.

En Dag overrakte han os bukkende dette Kort:

Antonio Salvatore Lanza

Marinaio

Spetiale per il giro dell' Isola. Marina grande, Capri.

Hvor jeg staar og tegner, hvor jeg gaar i mine Tanker, over alt dukker han frem med sit slanke, symmetriske Legeme, stryger sin lille, slidte Hue af sit gudlignende Hoved — og forsikrer mig indtrængende, at det er det herligste „Grotte-Vejr“ — og spørger ærbødigt til Signorinas Befindende.

Jeg forsikrer ham stedse, at hun er min Frue — han ser mildt overbærende paa mig og kalder hende min Frøken Datter.

I hans Øjne er jeg en fuldstændig Methusalem.

Nu er Vejret vedblivende lunefuldt — ganske efter mit Hoved, mindre efter Fru Saschas.

Egentlig egner det sig ikke for den blaa Grotte.

Storm, Søgang, de lange Dønninger, den store Brænding, de smaa Baade — og den forsvindende lille Aabning (som man gerne kan kalde et „Hul“) ind til Grotten . . . jeg forklarer dette hver Dag for Sascha. Og Antonio forklarer energisk det modsatte.

En Dag siger jeg:

Sascha! jeg ved, hvad Antonio pønser paa! Han vil tage Livet af mig! —

Sascha ler og ryster paa Hovedet.

Jo — siger jeg — intet er naturligere. Han bortfører dig og mig i sin lille Baad. Udenfor Indgangen til Hulen kæntrer han Baaden. Jeg drukner. Men dig tager han og svømmer ind med i Grotten.

Inderst inde, siger man, er der en mørk Løngang, som fører op igennem Bjerget — op under Anacapri — helt op til Søroveren Barbarossas gamle Borg. Løngangen bevogtes endnu stedse af en Drage fra Sagntiden. Du ved, at alt i denne Egn er vulkansk. Ogsaa Dragen er ildsprudende. Dens halve Krop, Hals og den ækle hvide Bug ligger nede i det grønblaa-sølvlysende Vand. Hovedet, med de flammende Øjne, rager ind i Løngangens Mørke. Uhyret ernærer sig af alle de dumdristige Turister, som i Aarens Løb har vovet sig ind i Grotten — paa de „farlige“ Dage — og af de uheldige Digtere og Journalister, som langsomt er saltede ihjel i Grotten uden at kunne faa deres Rejsebreve færdige.

Den modige Antonio — som intet Rejsbrev skal skrive og som er bleven dobbelt stærk ved sin Lidenskab til dig og ved den Tegnebog, han har berøvet den druknede Rival — den modige Antonio dræber Dragen og fører dig (besvimet) op igennem den frygtelige Løngang til Barbarossas Klippeborg.

Der udvisker hans svømmende og drømmende Øjne i forholdsvis kort Tid Mindet om den uheldige Peter Adelsvård — og ved den gudlignende Antonio Salvatore Lanzas Side troner du som Sørover-Dronning over hele det sydlige Middelhav! — — —

Bravo! det er da endelig et Eventyr! —

Lidt efter tilføjede hun, spørgende, usikker:

Mener du virkelig, hvad du siger? —

Jeg spøger aldrig! sagde jeg forsikrende.

Den blaa Grotte.

Det har stormet hele Natten. Jeg har ligget og lyttet dertil, som om Middelhavet fortalte et vildt og voldsomt Eventyr om vort eget nordiske Hav.

Da jeg om Morgenen kommer ned i den lille Have, ligger de gyldne Citroner — Goethes Citroner — strøede mellem de regnvaade duftende Blomster. Himlen er blaa, Skyerne er hvidt Sølvflor, hele Capri er lys og duftende. Vidunderlige Land Italien, hvor en Uvejrnat kun betyder en Forøgelse af Morgenens Herlighed.

Ikke desto mindre — de arme rejsende, som ankommer med det første Skib: hvor ser de ud!

Antonio er der med sit sædvanlige:

Pragfuldt Grotte-Vejr! — — —

Mener du virkelig det, Antonio? —

Si Signor! svarer han paa sit mest uimodstaaelige Ø-Sprog — og hans Øjne suger sig ærbødigt fast ved Saschas Morgentoflette.

I Dag vil vi ind i Grotten! erklærer Sascha. Solen skinner jo, og Himlen er blaa! . . .

Ja — tilføjer jeg — og Havet er blaa; og det har disse pragtfulde, lange, overbevisende Dønninger efter Stormen i Nat. Se paa Dampskibspassagererne! Du kan levende forestille dig, Sascha, hvorledes Ur-Menneskene kom krybende ud af Noahs berømte Ark, da den landsatte sin første Drift! Jeg vædder, at ikke en eneste tænker paa at besøge den blaa Grotte i Dag! —

Sascha er et Øjeblik tvivlrædig. Dernæst maaler hun mig smilende — og siger: Jeg troede ikke, at der var *noget* du var bange for, Peter! . . .

Den frække, men stedse ærbødige Antonio opfatter med sit Indstinkt tre Fjerdedele af vor Samtale. Han har den Dristighed at sige:

Det er kun de tyske Signorer, som græder, naar de skal ind i Grotten. De tyske Damer derimod er altid modige! —

Jeg tænker ved mig selv. Vel er jeg ikke Repræsentant for Germanerne, men jeg skal dog gøre dine Ord til Skamme — min Gut! — —

Sascha har vendt sig bort. Antonio fjerner sig som Slangen i Genesis — slikkende sig om Munden. Jeg tænder min Pipe. Terningerne er kastede. Klokken tre starter vi nede fra Marinaen.

Vi hilser paa Dr. Meissner. Sascha spørger ham, om han vil med ind i Grotten? Han ser lidt overrasket paa os begge — og undskylder sig elskværdigt: Jeg tror ikke, det vilde bekomme mig vel i Dag. Men i Morgen maaske!

Sascha ser med store, tapre Øjne: „Heute ist heut“, Hr. Doktor! — —

Saa starter vi fra Marina grande.

Baaden er meget lille. Jeg sidder agter ude, Sascha foran mig, Antonio fører de korte Aarer forude.

Da vi passerer de yderste Klippestykker udenfor den lille Molo, ser vi Dr. Meissner siddende der — hilsende med Lommeterklædet.

Hans Øjne bag Brillerne har suget sig fast ved vort lille Fartøj — og ved Sascha. Alt synes i Dag at „suge“. Antonio maaler ham med udfordrende Øjne. Sascha ler og vinker hilsende. Dr. Meissner rejser sig og svinger Hat og Tørklæde . . .

Da sætter Middelhavet sin lange, gennemsigtige blaa Dønning ind over den lave Molo — og vor Ven Doktoren staar i Vand til Knæerne.

Antonio ler hoverende — Sascha raaber: Aa! — Doktoren søger ilksomt Retræten tilbage til den faste Strand.

Vi glider ud paa Havet — forbi „Tiberius' Bad“ — langs Capris lodret affaldende, stejle Klipper.

Det er herligt.

Men Havet er et stort Hav, og vor Baad er meget lille. Vi møder en Pirogue eller Chebeque, et større Middelhavs fartøj, med trekantet, spidstopløbende Latiner-Sejl. Fartøjet daler som en hvid Maage ned i den lange, dybe Bølgedal. Vi, i vor lille Baad, stiger op paa Toppen af den samme Bølge. Højt sidder vi deroppe — og Sascha vender Øjnene langsomt spørgende imod mig.

Ja — siger jeg — det er Dønningerne efter Stormen i Nat. Spørgsmålet er, om vi i det hele taget kan komme ind i Grotten! . . .

Du er da vel ikke bange, Peter Adelsvård? spørger Sascha.

Med en lille Omskrivning af Bismarcks berømte Ord svarer jeg beskedent: Vi Finner frygter intet i Verden — uden netop den russiske Justits! — —

Antonio trækker paa sine smukke Skuldre og sine smaa Aarer. Hans Øjne har fuldstændig suget sig fast ved Saschas Hat, Haar og Øjne — og han nikker: Coraggio, Signorina!

Vi svæver, dukker, stiger og slingrer os videre frem mellem de mørke, tang-klædte Skær, der som Uhryer hæver sig op over det blaa Hav — og atter svinder, dækket af den hvide Brænding.

Denne Brænding stormer ikke vildt frem mod de lodrette, brune Klippemure . . . ellers vilde vi forlængst være knuste. Nej, den kommer med en Selyfølelsens sejge, langsomme, blaa-grønne Styrke glidende ind mod Klippemuren — standser et Øjeblik — søger og søger, som vilde den blotte Fjældets dybeste Rødder . . . og en bred, fortløbende Guirlande af de blodrøde Koraller afdækkes for vore undrende Blikke i det salte, sydende Vand. Saa krummer Dønningen sin svære Nakke — og med en besynderlig hul Lyd, i et spillende Farveskifte af det dybeste blaa, det klareste grønne og de gyldneste Bronze-Refleksør, borer den sig ind i hver Rift og Spalte af Muren, hver begyndende Portaabning, hver Antydning af en „Grotte“ . . . ind i Fjældets skjulte Hommeligheder vil Havets Brænding trænge sin træge Styrke — og den snøfter som en Hval — og Fontæner af regnhue-glinsende Saltstøv kastes med en hul, tordenlignende Tone tilbage fra disse mørke, trange Portaabninger — ud igen i det daglysende, solglitrende Hav.

Saschas Blik er fasttryllet ved Skuespillets Farver. Men hun skræmmes ved disse Lyde — og ved vor lille Baads Bevægelser. Havet bliver uroligere for hver ny Pynt, vi kommer uden om. Sascha ligeledes.

Saaledes gaar det en lille Time. Saschas Tapperhed er lige uomtvistet. Men hendes Farve er ikke saa straalende frisk som paa Landjorden. Antonio er bronze-brun og stedse sugende.

Saa højede vi endelig om en sidste Pynt . . .

Jeg saå paa Udtrykket i Antonios Ansigt; han saå paa mit. Jeg tænkte:

Nu er vi der altsaa! —

Den lodrette Fjældvæg havde vejet Pladsen for en mindre brat Skraaning. Højt oven over os øjnede vi de yderste hvide Huse af Anacapri — dernæst Ruinen af et normannisk eller saracenisk Vagttaarn — nogle Terrasser med staa!-grønne Oliventræer — saa sænkede Øen sig lige ned til Havet — Solstraa!erne sænkede sig ogsaa — de formelig bagte os tre Mennesker i den lille Baad . . . vi skulde ligesom tage al Eftermiddagens Glans og Livsvarme med os ind i den mørke Hule. Thi dér foran os var dens Aabning!

Aabning? — Vi kunde ingen finde.

Vi styrede lige mod en Klippemur, ind i en lille Vig.

Paa denne Mur havde nogle Røvere anbragt et Par Skilte.

Ikke Barbarossas Røvere havde indhugget deres Vaahenmærke over Indgangen til deres Smuthul. Det havde været naturligt, om ikke ganske klogt.

Nej, to af det moderne Capris Hotelværter havde anbragt Reklamer for deres Røverborge — oven over alle Digteres, alle Maleres, alle unge sentimentale Frøkners, alle videbegærlige unge Fruers blaa Grotte!

Dette taales!! —

Et Øjeblik tænkte jeg: Stormægtige Kejser over det tyske Rige! Du, som gæster alle seværdige Steder i Verden; du, som er Kunstens, Videnskabens og Naturens nidkære Beskytter — byd dog de formastelige Mennesker at borttage deres forargelige Plakater i hvert Fald fra *denne* Helligdom!

Thi hvis der ikke af en myndig Haand gribes ind *nu* — da pranger her i Morgen Pear's Soap, i Overmorgen Otto Mønstedts Margarine, o. s. v.

Spar denne Mur! . . .

Jeg fik andet at tænke paa.

Saschas Ansigt var blegt; hendes Øjne blev større og større. Hun udstrakte sin lille hvide Haand, og den sitrede, da hun spurgte:

Hvor skal vi hen, Antonio? Hvor er Grotten? — —

Ecco, Signorina, la Grotta blu'! lød Svaret fra Antonio. Han havde rejst sig op og stod balancerende med sin Aare — Hovedet trodsigt paa Siden — Blikket følgende skarpt og nøje den høje Dønnings Frembrusen over Skærene . . .

Læg Dem ned i Baaden — begge to — ned paa Bunden af Baaden! kommanderede han hastig.

Om Bord i et Fartøj — det største Slagskib eller den mindste Jolle — har man kun at lystre Chefen. Og Antonio er Chef her.

Jeg griber Sascha ved Armen og drager hende med mig ned paa

Bunden af Baaden. Men hun løfter atter Hovedet — og jeg ser Angsten malet i hendes opspilede Øjne. Hun river min Arm til sig og raaber: Jeg vil ikke — det er umuligt! Antonio, vend om! Der er jo ingen Indgang til Grotten — vi knuses — vend om! . . .

I dette Øjeblik sætter Dønningen med hele sin Vælde ind over Ud-Skærene — og vor lille Baad *tvinges* ind mod Muren . . .

Antonio er bleven lidt bleg; men hans Træk er faste; han spænder sin Vilje og sine Muskler og driver Baaden tilbage.

Dønningens Kam bøjer sig — og med en Fart og med en Lyd, som jeg aldrig skal glemme, bruser det blaa Hav ind mod et mørkt Hul — ikke større end en halv Mands-Længde — og med en hul Rallen lukkes Hullet fuldstændigt af den hvide Fraade!

Nogle Sekunder efter styrter Fraaden atter ud imod os — som af Gabet paa en Hval — — Grottens Indgang er vokset til en Mands Højde — og det iskolde Salt-Støv væder vore Arme og Ansigter — og ud fra Grottens mørke Svælg ruller en Torden!

Sascha er bleg som et Lig. Hun klynger sig til mig, og hun skriger til Antonio:

Jeg vil ikke — jeg tør ikke! . . .

Niente paura — avanti! er hans korte Svar.

Haas og mine Øjne mødes. Jeg ser, at nu maa vi enten *ind* — eller *til Bunds!*

Avanti! raaber jeg og slynger Armen om Saschas Liv. Antonio vil ikke drukne — og vi ikke heller! . . .

Da ser Saschas vilde, forskræmte Øjne ind i mine. Og jeg hører en Stemme, som jeg aldrig har hørt før. Det er Saschas.

Hendes Ord er disse:

Du er en modig Mand, Adelsværd! — —

Og ind fo'r vi. —

Saadanne Øjeblikke er smaa Evigheder. Disse smaa Evigheder giver Menneskenes Liv Betydning. Og de huskes.

Jeg kuster — fra Bunden af Baaden — at Antonios Hue rives af ham og at hans ene Aare vristes ud af hans Haand.

Saa nær har han været ved at knuses i denne Dødens trange Passage.

Men han har, i sidste Sekund, faaet fat i den Jern-Line eller Bøjle, som er nittet ind i Klippens Port-Væg . . . og med et Lyns Hast farer Baad og vi tre Mennesker fra Dagens blændende Lys ind i Dødens Mørke.

Og under os og bag os er der en vild, anspraendt Bølge — og der er en Rullen og Rallen, som overdøver Saschas Skrig . . . og et Gravens iskolde „Gufs“ puster sin raa-fugtige Aande ind i vort glødende Ansigt.

Saa er der bælgmørkt.

Intet ser vi. Men vi hører — Ekko paa Ekko af underjordiske Stemmer. Aanderne raaber, Havets og Hulens. De kastes mod hinanden — som hoverende Latter — eller som Eder, raa, besynderlige Eder, der intet menneskeligt har ved sig. Det maa være Hav-uhyrer, Neptuns Baadsmænd, som slaas. Eller det er en Liturgi, som vi ikke fatter. Sagn-Væsner holder en Art Gudstjeneste, som vi forstyrrer ved vor Indtrængen.

Det er øredøvende. Jeg føler blot, at Sascha klynger sig til mig. Jeg véd, at hun trænger til mig. Dette var hende dog for stærkt! Jeg fornemmer en Mands lønlige Glæde ved at kunne være en svag Kvindes Hjælp. En stille Glæde, fuld af Taknemmelighed. Hendes letvakte Fantasi er opreven helt i dens Bund — som Havets Voldsomhed har oprevet alt, hvad denne Hule gemmer i sit hemmelighedsfulde Dyb.

Og dette Dyb er blaat!

Nu begynder vore Øjne at kunne ane det.

Men ogsaa kun en Anelse.

Et Skyggerids, et aandeagtigt Net af ubestemmelige Farvetoner følger over vore Hoveder. Saschas første Udraab er en Skuffelse. Men snart ser hun sig med stille, stirrende Undren om i denne Verden, der ikke ligner nogen anden Verden — og frembøjet over Baadens Ræling stammer hun ind i mit Øre, medens hun knuger min Haand og blotter sin Arm: Jo, min Ven, vi flyder som i smeltet, blaat Krystal . . . og se, min Arm er som hvidt Sølv . . . Gid vi var ene her og jeg kunde bade mig! — —

Antonio ser forbitret paa os. Han kan ikke lide vor fortrolige Tilnærmelse og min Ro. Han beklager ustandscligt Tabet af sin Hue.

Jeg ser mildt paa ham og siger:

Fru Sascha og jeg vil forhøre Dem en ny, naar vi kommer i Land. Vær ikke bange! — —

Det krybende i hans Holdning har forladt ham. Han fisker sin taube Aare op af det skvulpende, azurblaa Dyb — Arm og Aareblad glinser dernede som Sølv — og han ser studs! paa mig og siger:

Jeg er aldrig bange, Signor! —

Jeg ikke heller, Signor Antonio! — —

Og jeg betyder ham ved Tegn, at han skal ro længere ind i Grotten.

Med en Skuldertrækning driver han Baaden længere ind i Grotten mystiske Dyb — og begynder tungfærdig at „forklare“ Sascha alle Hulens gyselige Hemmeligheder: en Fortælling, der føres under idelige Afbrydelser af Baadens Slingring og Brændingens Dren gen-

nen Indgangs-Hullet — og som synes afpasset efter Amerikaneres massive Magazin-Fantasi.

Jeg har faaet fat i min Lommebog; jeg tegner (med stor Besvær) og jeg tænker (under en Art clairvoyant Henrykkelse, som ingen-sinde i mit Liv før.)

Hvor befinder vi os? I den blaa Grotte paa Capri! Hvad er den blaa Grotte? . . .

Spørg ikke Geologerne. Om de saa talte i alle Sten-Arternes Tungemaal, de vilde ikke kunne forklare dig det, hvis du ikke selv har været dér.

Og har du været dér — da gribes du af den besynderlige Forestilling: at du har været her mange Gange tilforn — at du under betydningsfulde Afsnit af dit Liv, i Samvær med hvad der var dig kærest og dyrebarest, er bleven presset ind igennem dette Døds-Gab og har vugget over dette violblaa og smaragdgrønne Dyb af smeltet Krystal, rent og skært og lutret for alle Jordlivets Slagger og Smuds — og at du med en hvid og blød Haand i din egen brune og haarde har stirret op mod disse Hvælvingers uregelmæssige Buer og set blide Skygger komme og svinde, glidende over dit andagtsfulde Hoved som Drømmeskyer paa en Aftenhimmel, naar Solen længst er under Lide.

Og den vaandefuld-lykkeligste Erindring lægger sig om din Sjæl og gør din Tanke blufærdig og sagtnodig-blød — som disse Farver herinde, hvoraf ikke én er grel og anmassende, men alle er stente i en Tono-Følge, en saa dyb og inderlig, der bundes dér, hvor Hjertet aabner sin grænseløse Rigdom.

Da er det, at Brændingen derudenfor — Dønningen af Livets Stormdage — sætter ind igennem Hulens Aabning, stænger Lyset og Haabet udc, raser og larmer, mens Dybets og Hvælvingernes Aander leende rives om Herredømmet i din Sjæl . . . og de blide Skygger flygter — de blaa Toner synker ned i den farveløse Nats Mørke: dér, hvor Kærligheden fødes — og dér, hvor den dør.

Saa er da denne Grotte et Sted, hvor man først og sidst af alt tænker paa Kærligheden.

Og hvad er Kærlighed? — spørger man sig herinde.

Det evigste og det ubestandigste. Det, hvorpaa Myter og Religioner grunder deres ophøjede Idéer, det, hvori al Kunst bunder, og det, hvori Menneskene taber sig selv i Henrykkelse eller Fortvivlelse.

Denne Grotte synes mig at være Templet for en lige saa ufattelig skøn som frygtelig Kultus.

Kommende og gaaende — i sekundkorte og uendelig lange Pavsere — lukker det glasklare Havvand Indgangen til Helligdommen; og alt bliver Mørke og stor Angst.

Og atter bryder Dagen og Lyset sejrrikt ind — og de forvirrede Aande-Stemmer forstummer, og vi føler en Hvilens og Stilhedens Glæde, hvortil Sproget ikke udleverer Ordet.

Jeg ser op imod „Loftet“.

De blaa Hvælvinger over vore Hoveder har maaske slet ingen Farve — tænker jeg. Den skifter i hvert Fald, alt eftersom det oprørte eller det rolige Havvand kaster sine Reflekser op ad disse Mure, som ingen Menneskehaand har buet og bøjet i Arkitektur.

Menneskehaand og Menneskekunst er ingen levende Begreber her; ingen „Skoler“, ingen Kultur-Perioder har her afsat sine Mærker. Man føler sig lige saa desorienteret som en Vild i en Domkirke — eller man føler sig som et Kulturmenneske, der pludselig er blevet rykket tilbage i Tidernes Morgen og stillet Ansigt til Ansigt med Naturen!

Og da jeg — som Kunstner — gav mig til at tænke: hvordan vilde du gengive Indtrykket? — da blev Svaret: Musik!

Saa lod jeg da denne vidunderlige Grotte synge for mig.

Jeg gjorde mig Umage for ikke at forstyrres af Antonios Sniksnak — om Løngangen til Barbarossas Borg — om Kvinde-Rov, mystiske Skatte, Pirater, Lindorme — og om alle de forulykkede rejsende, der ikke havde betalt de fattige Baadførere en Ekstra-Dusør i haandgribelige italienske Møntsorter.

I mit stille Sind tiltænkte jeg ham en god Dragt Prygl — og højlydt lovede jeg ham en god Drikkeskilling, hvis han tav!

Saa tav han — sukkede, sugede sig tæt op ad Saschas Kjole — og førte sin Baad helt ind i Hulens Dybde, dér, hvor Vandet var roligt og hvor Dønningens Larm kun hørtes som en fjern Brusen — som et dæmpet Orgel — som en Koral-Melodi.

Og dér hvælvede Grotten sig høj og stor, i det gaadefuldeste Halvlys, som en Kirke.

Sascha sagde selv Ordet:

Dette er jo en Kirke! —

En Kirke — ja — hvori en skjult Menighed mumlende henaandede Toner af en saa længselsfuld Vemod, en Bøn af en saa rolig Stigning, gribende i sin skjulte Smerte, tillidsfuld — stille — overbevist om at blive bønåret . . . en Sang, som maatte kunne røre en Sten til Taarer.

Og den kolde, vaade Klippemur græd; dens blege, brunlige Buer løftede sig, indtil Hvælvingen svandt i det ubestemte, hvor al Farve hører op . . .

Og Vandet var som Opal — indtil det svandt i mat mælkehvidt . . . og alt blev opløst i den dunkle Inderlighed, som de stærkeste og svageste Menneskesjæle fra Tidernes Morgen har søgt og søgt . . .

Aa! nu kender jeg disse Toner. Det var en Sang, jeg hørte i min Ungdom — i Markus-Kirken i Venezia — Verdens dunkleste og skønneste „Skipper-Kirke“.

Det var i Skumringen, en Foraars-Eftermiddag — da jeg for første Gang traadte ind i San Marco. Med Hatten mellem mine Hænder og med bøjet Hoved stod jeg ubevægelig — rodfæstet til Gulvets brune Marmorfliser, der stiger og sænker sig som forstenede Bølger. Langt borte brændte en lille Lampe foran en Madonna, som ingen ser, men som alle knæler for. Den lille Lampe brændte derinde som i Dybet af et brunt Fjæld . . . den hele Kirke er som hugget ud i et mørkt Marmorbjerg — og Skyer af Røgelse blaaner op under Hvælvingerne — og en Himmel af mat Guld-Bronce stirrer ned paa En som en svømmende Mælkevej af Mosaik.

Jeg var overvældet, greben, ikke mig selv længer. Og nu hørte jeg en Kor-Sang. Om den kom fra Marmorfjældets Hvælvinger — om den kom fra Havet udenfor Kirken — om den steg op fra de forstenede Bølger under mine Fødder: jeg auede det ikke.

Mange, mange Aar gik jeg med denne Sang inden i mig.

Jeg hørte den hver Gang, jeg en stille, mørk Vaar-Nat var paa Havet — og Mælkevejen lyste dæmpet over mit Hoved.

Og nu — herinde i denne Kirke-Grottes Dybde — nu er det, som om Natten hvælves over mig — og Toner og Ord af et Ave Maria bæres blødt imod mig, medens jeg lytter med Saschas lille magre Haand i min og med Hovedet bøjet i Retningen af det fjerne, svage Dagslys — der skinner som en enlig Lampe — langt borte ved Indgangen til denne underfulde Skipper-Kirke.

AVE MARIA

Ave Maria! Nattens bløde Vinger
 bærer vor Bøn,
 bærer den hid op, hvor Madonnas hvide Finger
 løftes imod Læben, som rundes om et: Tys!
 Før os for din Søn,
 Moder, som har født ham i Tvivl og i Smerte:
 bøj dig mod vor Pande og sign os med dit Kys —
 ogsaa vi har Tanker, som nager os i Løn,
 ogsaa vi har Længsel mod det store Frelser-Hjerte:
 Ave Maria! før os for din Søn!

Hellige Moder! ingen Tanke rummer
 Underet det evige, Fødsel og Død;
 Vaar eller Vinter — Verdens Kløgt forstummer:
 hvem kan granske Gaaden i Guds-Moders svangre Skød?

men i mangen Vaar-Nat, guddommeligt stille,
 blaa som Havets Dybde og skær som Fjældets Sne:
 O, hvor tørster Læben mod Erkendelsens Kilde,
 O, hvor svulmer Hjertet, som om vor Spændkraft vilde
 Livets fulde Jubel, betalt med Dødens Ve!
 Du, kun du har stirret i den bundløse Sø,
 fød: en Gud til Verden — og set ham Døden dø.
 Ave Maria!

Saa forstummede Sangen.
 Hørte du, Sascha? . . . spurgte jeg og betragtede hende nøje.
 Nej, men jeg ser noget i dine Øjne! — lød hendes Svar.
 Og hun tog min Haand imellem begge sine Hænder og hviskede:
 Lad os komme ud igen! —
 Udfarten gik for sig . . . et kort, spændende Øjeblik:
 og Solen og Dagen og Italiens hele lysende, glade Sundhed og
 Styrke havde os atter i sine Arme.

 MAANESKINSNAT

II

Sascha og jeg kom fra Capri — nemlig Byen Capri.
 Den hænger, med sine lyse Huse, sin Kirke og sine to tyske
 Knejper, overskrævs paa den Fjæld-Sadel, der forbinder Tiberius'
 Klippe med Barbarossas Klippe.

Bedre kan jeg ikke forklare dens Beliggenhed. Hvorfor den endnu
 hænger dér — det maa du spørge Romerne, Gotherne, Saracenerne,
 Barbareskerne, Bourbon'erne om. Véd de det ikke, saa véd Vorherre
 det allermindst. Fra sit Udkigstaarn i Himlen maa han mangen Gang
 have haft et bevæget Øjeblik. Kalder man Øen Capri for „Middel-
 havets Perle“, saa er der sandelig Hænder, som har grauset efter
 denne Juvel.

I store Gudder, hvad disse Klipper kunde fortælle!

Og nu hænger de -- nemlig Klipperne — denne Maaneskinsnat
 saa aandeagtige mellem Himmel og Hav, som havde de udstridt, som
 førte de et „forklaret“ Liv efter alle Voldshandlingerne og Sinds-
 bevægelserne.

Der er uendelig højt op til de drømmende Klippetinder; der er endnu adskillige Mile højere op til den grønlig-blaa Himmel; Luften er blød og ren, fyldt med Blomsteraande fra de otte Hundrede Plante-familier, som Øen huser. Klokkeren er et Kvarter over tolv — hvis mit Ur gaar rigtigt. Og Sascha og jeg gaar i Tavshed ned ad den hvide Vej.

Jeg vil sige noget. Jeg ser paa hende, at hun ogsaa vil sige noget. Og begge to tænker vi store Tanker; og vi kan ikke meddele os til hinanden.

Der er en uendelig høj og ren Himmel over os — uendeligt stille omkring os — der er Blomsteraande imellem os . . . og der er Maaneskin inde i os.

Vi kommer fra det tyske Værtshus, hvor Carmelina danser hver Onsdag Aften og hver Lørdag Aften.

Foruden Carmelina — her paa Capri — kender jeg i Norden kun en ung finsk Pige, som kan danse Tarantellaen. Hun danser, idet hun svæver, som Elverpigerne.

Carmelina er ikke som Elverpigerne i Norden; de danser uden Hensyn til Fremmedbesøg — naar Sommernatten er stille og naar Duggens Slør hæver sig op fra Jorden. Sagnet siger, at de er hule i Ryggen, at de er udødelige, og at de intet Hjerte har.

De nøjes ikke, som Carmelina, med Soldo'er eller højt regnet med en Franc. Naar Ridderen har forvildet sig iblandt dem, saa forlanger de hans Hjerteblod. De danser — efter Øjenvidners Beretning — aldeles uimodstaeligt; men deres Pris er høj. De rækker Ridderen et Sølvbæger, formet som den hvide Kalla's Blomster-Kalk. Tømmer han Bægeret, da er det ude med ham. Tømmer han det ikke, da er det ogsaa ude med ham. Den, der har været i Elverdans, han tæres hen. Han kan aldrig glemme det.

Carmelina danser Tarantella'en, saa man heller aldrig glemmer det. Men hun er mere jordbunden. Hun viser under Dansen sin Ryg — den er bred og fast. Og hun puffer med sine Hofter til sin Danser, saa han tumler derved. Første Gang tror man, det er et tilfældigt Uheld. Men det gentager sig — det er Del af Dansen, et Kunst-Koketteri, og et afgørende. Hvilende paa sit ene Knæ hvirvler han hende, med højt hævet Arm, rundt og rundt — stirrende hende med blanke Øjne ind i det gyldent-brune Ansigt. Og hun smiler Dansens Aand ind i ham.

Dette Smil — jeg har aldrig set et lignende — det har gjort Carmelina berømt!

Hendes Hoveds Stilling til Hals og Skuldre — Nakkens kraftige Linje — de blussende Kinder, sunde som Solen, varme som Capris gylden-røde Vin — den ufortignelige Styrke og Ynde i det alt andet

end slanke Legeme — den spændte Energi i de nøgne, brune Fødder . . . man kan beundre det alt: men under det turban-lignende Hovedklæde skinner et Par sorte Øjne frem — som en Fakkellod igennem Natten — Øjne, der hverken er gode eller onde, hverken uskyldige eller æggende — blot glade: over alting, over Dansen, over Soldaterne, som hopper i Mutterens store Tamburin, over de fremmedes Beundring, over Livet . . . et Glædens straalende Smil over at være Carmelina og kunne danse!

Hun danser altid — baade her og hisset.

Hun er maaske, naar det kommer til Strykket, lige saa udødelig som Elverpigerne i Norden.

Hun ejer en lille hvid Vigne højt oppe paa Klippen, lige under Tiberius' Borg-Ruin. Der danser hun for de fremmede, naar de kommer ridende paa de smaa stakkels Æsler op ad Fjældet. — De skal jo alle se det Sted, tusind Fod i lodret Højde over Havet, hvorfra Sagnet lod den romerske Kejser styrte Ofrene for sine natlige Orger ned i Afgrunden.

Hver Solopgang saå Fiskerne en ny ung Kvinde beskrive den frygtelige Bue ud over Brystværnets Rand. Maagerne hørte hendes Dødsstyg — Tyrannen nød det formodentlig.

Man bliver „udødelig“ paa mange Maader. Men at Menneskeheden i ti Aar uanfægtet lod et vanvittigt Dyr opføre sine ensomme Skuespil heroppe, hvor Carmelina træder Dansen for at forjage de fremmedes Gysen . . .!

Naa, Menneskeheden maa være naaet Bunden af et Fald, dybt nok til at forklare den kronede Galmands Adspredelse oppe i Højden.

I store Guder, hvad disse Klipper kunde fortælle!

Og nu gaar Sascha og jeg sammen ned ad den hvide Vej. Vi holder hinanden i Haanden; vi nynner hver for sig — vi havde vist meget at sige hinanden. Men denne maanalyse Nat er saa overordentlig — saa egenraadig stor: den ligesom ikke taalcr, at nogen bryder dens Stillehed; den vil have sit eget aandeagtige Liv for sig; den har længst taget os begge ind til sit Bryst — hvor vore indbyrdes Hemmeligheder hviler; dem kan vi frit raade over, men vi skal vide, at vi har dem som Gunst og Gave af Natten — den Nat, hvis uendelige Skønhed vi aldrig kan udgranske — saa lidt som vi kan lodde Bunden af den inderligste Følelse: Kærligheden!

Hvad siger du, Sascha? spørger jeg.

Jeg — siger intet! Men du tænker paa Carmelina. Du nynner jo hele Tiden denne Dans! . . .

Javist, Sascha! Den er ikke til at faa ud af Hovedet, naar den først er trommet derind af Tamburin og Kastagnetter. Oprindelig er den ganske vist monoton — ganske østerlandsk. Hvor mange Draa-

ber rent italiensk Blod tror du, der findes paa Capri? Saracenerne har været her — Bygningerne er halvt arabiske — Befolkningen ligedan. Se rigtigt paa Carmelina! . . .

Du skrev hele Tiden, medens hun dansede. Eller tegnede du hende? —

Jeg skrev om Dansen, Sascha! . . .

Virkelig? Jeg syntes for Resten langt bedre om hende forleden — da Dr. Meissner og jeg red op for at se Tiberius' Ruin. Det var frygteligt at staa dér ved Afgrunden! — — —

Ja, du var ganske betagen efter den Tur, Sascha! Til alt Held har jeg min daarlige Fod. Jeg holder mig ved Jorden. Jeg bliver svimmel paa de høje Steder. Men du og Doktoren klarede Sagen brillant, Sascha! . . .

Sascha har sluppet min Haand. Hun staa og ser op mod den maanelyse Klippe — med dybe Skyggemasser ind i Spalterne — op over Tagene af Byen Capri — højt op, hvor man øjner en hvid Prik.

Vilde du være bleven meget bedrøvet, hvis jeg var styrtet ned, Petruschka? Vil du nødig miste mig, min Ven? . . . spørger hun.

Og hun fæster de store Øjne stirrende paa mig.

Men jeg kan slet ikke svare paa sligt. Hvad skal man sige? Jeg er ingen Tiberius!

Og dette siger jeg til min kære lille Sascha: Jeg er ikke Kejsers Tiberius — Gud ske Lov! Jeg er Peter Adelsvård — finsk Maler og Digter. Du og jeg, min lille Pige, vi har begge to adskillige Ting, der kan trynge os. Lad os ikke mane Skygger frem — dertil holder vi for meget af hinanden. Vi evner begge to at lade os rive med af Øjeblikket. Til denne vidunderlige Nats Pris skal jeg maaske en Gang skrive en Tegning og tegne et Digt. Det beror paa dig.

Men hør nu denne Takt . . . brim, brim — brum, brum! En saadan Maanenat har *det* ved sig, at enten bliver man altfor smeltende længselsfuld — eller man bliver lystig. Eller man er begge Delc — og bliver afvekslende det ene og det andet.

Hvad siger du til denne

TARANTELLA

Over de høje Klipper tændes
 Stjerne paa Stjerne, som Gnister ved Gnist,
 mellem de hvide Søjler spændes
 Ranke ved Ranke med spirende Kvist;
 Natten er stille, vellugt-svanger,
 Duften kan gøre en Helgen forrykt —
 og Carmelinas Øjne fanger
 Gæsternes Flok ved den fineste Kløgt!

Aa, Carmelina, hun letter paa Kjolen,
 se dog, hvor Vristen er buet og spændt;
 Foden er nøgen, bronceret af Solen,
 aldrig til Saal har de Fodsaaler kendt.
 Beppo, giv Agt,
 hør denne Takt!
 Mutter, med Overskæg under sin Næse,
 slaar Tamburinoen og udstøder hæse,
 mjauende Raab som en elskovsfuld Kat —
 brim, brim!
 Stuen er fyldt til den snævraste Krog —
 brum, brum!
 alle Nationer og alle Slags Sprog:
 Alle er fyldt med Forventning til Randen,
 ja, det tror Fanden!
 Stunden er kommen, Stævnet er sat:
 Carmelina danser paa Capri i Nat!
 Ingen som Capris brune Pige
 bærer sit Hoved paa Halsen saa kækt,
 ingen i Verdens vide Rige
 bærer paa Hovedet saadan en Vægt —
 men Carmelina bærer Prisen
 forud for hele sit dansende Køn:
 se denne Skjulen, se denne Visen
 frem, hvad de andre maa skjule i Løn!
 Nej, som hun danser! det aner I ikke,
 man maa ha' set det, ved Dag eller Nat:
 saadan en Smidighed, saadanne Blikke,
 saadan Figur — lidt for rigelig bag!
 Beppo, træd an!
 vis dig som Mand,
 vis dig i al Fald som Mandfolk i Dansen,
 men gaa ej ganske fra Snøvsen og Sansen,
 om hendes Hoffer berører din Bag —
 brim, brim!
 mærked du Puffet? det er dog saa blødt —
 brum, brum!
 trimled du, Beppo? aa, har du dig stødt?
 Op med dig, hurtig! Hun vinker, hun lokker,
 ja, det tror Pokker!
 hun er saa smilende vis i sin Sag:
 Carmelina sejrer ved Nat og ved Dag!

Sascha klappede i Hænderne, lo og gav sig til at hoppe hen ad den maanelyse Vej — i Takt til Tarantellaen.

Men pludselig standsede hun:

Du skriver aldrig mere noget Digt til mig! udbød hun.

Du danser jo ikke Tarantella, min lille Pige! —

Alligevel har du sagt, at ingen dansede som jeg. Men det var den Gang! . . .

Atter gik vi ned ad Vejen — i Tavshed. Vore to Skygger gik forud. De nærmede sig hinanden, de fjernede sig; min Skygge strakte Hals, bøjede sig frem over Brystværnet — og syntes at se vidt ud over Landskabet, langt borte i det blaanende fjerne.

Saschas Skygge var saa lille; og den gik med bøjet Hoved — og nu stod den stille.

Det var *dengang!* gentog hun bedrøvet.

Jeg tog hendes Haand. Hun lagde den op paa min Skulder. Vi stod begge lænet mod Brystværnet, seende langt bort.

Der er intet dengang, som jeg ikke husker! sagde jeg.

Og jeg mindede hende om en maanelys Nat oppe i Norden.

Vi havde længe flakked om, søgende et Sted, hvor vi kunde være alene. Omsider fandt vi en Bonde, som boede afsides ude i Nærheden af Havet. Vi lejede hans Hus. Huset var meget lille. Det var saa lille og lavt, at jeg maatte leve med bøjet Hoved hele den dejlige Sommer igennem, hvor vi nød vor Fred og vor Frihed.

Jo mere jeg maatte dukke mig — inden Døre — jo højere syntes jeg, mine Tanker voksede ude i det fri. Sascha havde sit Arbejde, jeg mit. Vi var aldrig hinanden fjernere, end at en lille Kalden førte os sammen. Og vi beundrede hinandens Arbejde og kriticerede hinanden, og vi taalte baade Beundring og Kritik. Og Ugerne løb og blev til Maaneder; og de lyse Nætter var snart imod deres Slutning, og desto fastere holdt vi om hver lys Aften og Nat.

Udenfor Husets lille blaamalede Dør strakte sig en grøn Eng, fuld af Tusindfryd. Hvor Engen endte, begyndte en lav Kratskov. Bøg denne var Havet. I de stille Aftner hørte vi dets Brusen dæmpet igennem den lave Skov.

Til denne Musik sad vi ofte og lyttede udenfor Døren, jeg med min Pibe, Sascha med sin Cigaret. Vi underholdt os med hinanden uden at tale sammen. Havet talte for os. Den store, dæmpede Lyd i det store, vidtstrakte, øde Landskab — hvor vi følte os ene sammen, og følte os lykkelige ved at vide os uforstyrrede!

Det var en saadan Aften. Vi kom hjem fra Havet, havde gaaet gennem den lille Kratskov, hvor Fuglene nu tav; og vi vandrede over den grønne Eng, mellem lutter hvide, smaa Tusindfryd . . . det gjorde næsten ondt at skulle træde paa dem.

Maanen var kommen op bag Skoven — men stod i sin Dis. Det er ikke i Norden som i Syden, hvor alting tindrer i Klarhed, om Klarheden er nok saa aandeagtig. Den nordiske lyse Nat har et Slør over sin Skønhed . . . kun bag saadan et Slør viser Alferne sig.

Jeg belovede mig paa at lukke mig sammen som en Lommekniv for at komme ind gennem vor lille, blaamaalede Dør. Sascha stand-
sede mig med et Blik — og pegede paa Bænken udenfor Døren. Jeg satte mig, vilde tænde min Pibe, men glemte det. Sascha traadte over Tærsklen, men vendte sig, blev staaende i Døraabningen og saå ud.

Begge saå vi ud i den uendelige Nats lyse, drømmeriske Dis. Og begge følte vi, at vi i dette hellige Øjeblik var denne Skønheds Børn.

Og paa en Gang smuttede en hvid Skikkelse forbi mig og løb frem over Engen, mellem de hvide, duggede smaa Blomster — frem mod den mørke, stille Kratskov.

Det var Sascha. Hun havde kastet sine Klæder — og løb frem over den maaneduggede Eng saa hurtig, hendes hastende Ben kunde bære det hvide, slanke Legeme. Jeg sad ubevægelig paa Bænken, vilde kalde hende tilbage — tænkte mig Muligheden af, at en eller anden tilfældig vejfarende kunde komme — eller tænkte den langt mere nærliggende Tanke: Forkølelse!

Men hun løb — som om hun hørte hjemme derude, i Natten, mellem Sommernattens Alfer.

Og dér dansede hun hen over Engens fine, grønlig-hvide Tæppe! — Saa kom hun endelig tilbage. Jeg kastede min Kape over hendes Skuldre; de var fugtige af Duggen, og ligedan var hendes lange, udslaaede Haar.

Jeg spurgte: Fryser du, Sascha? Hvad var dog det for et underligt Indfald?

Hun svarede ikke. Hun var ikke engang forpustet. Hun smilede — men sølsomt fraværende; og hendes Øjne var blevne én Gang til saa store; og de vedblev at se derud . . . indtil jeg lukkede Døren.

Saa blev hun sig selv igen. Men endnu længe sad hun paa Sengen og stirrede; og hun hviskede, smilende: Jeg syntes, at jeg hørte til derude. For Resten véd jeg slet ikke, hvordan det kom over mig. Men dejligt var det at danse! —

Den Dans vil jeg huske, Sascha! . . .

Og nu er det, at vi gaar sammen hen ad den maanelyse Vej — fra Byen Capri ned til Marina grande, hvor vi hører hjemme.

Sascha er glad og lykkelig, fordi jeg minder hende om denne „Elverdans“.

Men *du* er ikke hul i Ryggen — tilføjer jeg. Om du er uødkelig,

véd jeg ikke; jeg formoder det. Men at du har et Hjerte, og et godt Hjerte, det véd jeg!

Vi gaar Haand i Haand; vi ser paa hinanden og vi ser os omkring. Vi véd, at vi i dette Øjeblik ejer al denne dæmpet-blændende, stille-straalende Herlighed; vi véd ikke, hvornaar vi maa forlade den, og vi vilde saa gerne kunne tage noget med os. Men det er for stort, og der er for meget. Vi begynder at forklare hinanden, hvor stort og hvor meget. Det er, som saa vi for første Gang i vort Liv en saadan Nat i Syden — og dens Uendelighed overvælder os. Kan man putte disse Klippetinder, disse Borgruiner, disse smaa, hvide Vigner, disse Terrasser med Citron- og Ferskenhaver ind i sin Hukommelse . . . næppe nok! Og denne høje, hvælvede, findrende blaa Himmel — og helc Neapels Golf — og Vesuv derude — og Sorrento . . .?

Ak nej! Det er umuligt. Og ved Umulighederne standser Menneskene og bliver nedslaaede. En ængstende Anelse om Individets Forsvinden og Universets Bestaaen, om Korthed og Tilfældigheden af vort lille Besøg paa denne Klode begynder at trække sit graa Edderkop-Spind over vore smaa Døgnfluc-Vinger . . . og Maanenattens Herlighed truer med at fordunkles.

Da standser vi et Sted paa Vejen, hvor en lille, stejl Trappe, hugget ud i Klippemuren, stiger op mod en blaamalet Dør.

Det er, som om Maanens Skær havde koncentreret hele sin Lysstyrke netop paa denne smalle Trappe, disse Trin, denne Mur. En blufærdig Cærderose titter frem over Muren, en fantastisk Figenkaktus vrider højt oppe sine leddede Lemmer ned over Dørbaen — og dybe blaa, fantastiske Skygger leger en underlig sandeagtig Leg over den blaamalede Dør.

Hver Farve, hver Linie, hvert tegnet eller malet „Knæk“ i denne lille Krinkelkrog brænder sig ind i Saschas og mit Syn.

Thi begge har vi samtidig sét, og begge føler vi os dragne og fængslede ved denne Plet — som tusinde daglig gaar uænsede forbi — denne Krog af den store Natur, hvor vore Øjne, vore Hjerter, vor Erindring har fundet Hold og Hvile i Uendeligheden.

Saa blødt, saa mildt, saa skælvende indtrængende ligger Natens stille Lys over Planter, Sten og Mur. Og Himmelbuens høje, rene Skønhed synes i dette Øjeblik *kun* at hvælve sig over denne Trappe, som stiger op til denne Dør.

Deroppe bor Frøden, Sascha; hvisker jeg.

Men Sascha knuger sagte min Haand, uden at tage sit Blik bort fra denne fortryllede Plet. Og hun hvisker:

Udenfor den Dør staar en ventende Kvinde! —

Og vi ser begge to — vi tror begge to at se en Kvinde, en ung
Kvinde, som i Maanelyset staar og venter paa Besøgens Stund.
Saa vandrer vi sammen langsomt ned til Marina grande.
Huset sover, Havet sover paa Stranden; nu sover hele Øen i den
maanelyse Nat.

PETER ADELSVÅRD TIL DR. MAX MEISSNER

Kære Ven.

Efter Fru Saschas Ønske — og med hendes hjerteligste Hilsner,
nu da vi er i Færd med at snøre vor Randsel til Ophrud — sender
jeg Dem dette lille Digt fra i Aftes.

FORAN EN BLAAMALET DØR

En Maaneskinsnat — saa stor og saa stille,
som aldrig jeg saå den før:
og jeg føler dens Vælde og standser paa Vejen
foran en blaamalet Dør.

En Vigne ved Vejen, en stejl lille Trappe,
en Mur og en Dør — det er alt:
men jeg bindes, som var det ved lønlige Magter,
ved Livs-Gaadens egen Gevalt.
Vi lever, vi véd ej hvor længe;
o, Sascha, hvor gør det dog ondt,
hver bortkastet Time, hvert spildt Sekund:
nu er du rød, men snart bli'r du bleg,
og vi lever og leger en indviklet Leg,
og vi véd ej, vi véd ej hvor længe;
og Dagene glider, og Nætterne stunder,
og Nætterne bliver saa klare;
og en Gang vi véd, at vi bort skal fare,
og hvem skal da læge det saarende Ord,
og hvem skal ta' Plads ved det ensomme Bord —
og hvordan skal Livet vi klare?

Da bliver det ej, som det ofte var før,
da staar vi som foran en tillaaset Dør

og vilde saa gerne, saa gerne gaa ind
og lægge vor bævende Mund mod en Kind;
der brænder af udgydte Taarer:
o, Sascha! se Natten er maanlys stor,
og Himlen omspænder den ventende Jord,
og alting er Længsel, og Længslen er blød,
og Panden vil sænke sig ned mod et Skød,
og Læben vil bede saa blidt om Gehør —
ser du den Trappe, som stiger derop
fra Jorden til Himlens svimlende Top,
ser du den ventende Kvinde i Natten
foran en blaamalet Dør?

Umærkeligt trækker hun Vejret,
et Smil om den sitrende Mund —
hun venter i Maaneskæret
paa sin Besøgsles Stund.
En Maaneskinsnat, saa stor og saa stille,
som aldrig vi øjned' den før:
og vi føler dens Vælde og bøjer os begge
foran en blaamalet Dør!

DR. MAX MEISSNER TIL FRU SASCHA

Kære Frue.

Det klinger saa tørt.

Altsaa — kære lille Fru Sascha.

Jeg fik i Aftes et Par Ord fra Adelsvård.

I Brevet var indlagt et smukt Digt. „Foran en blaamalet Dør“.

Af Brevet, og især af Digtet, ser jeg, at De bereder Dem til at rejse. Maa jeg give Dem og min Ven Adelsvård de bedste Ønsker med paa Vejen. Jeg havde nær sagt: min Velsignelse!

Jeg bliver ganske rørt over mine egne Ord. Og jeg gentager: Gud velsigne Dem — begge to!

Man kan altsaa endnu gøre et af disse tilfældige Bekenåtskaber, der efterlader et Savn, en tom Plads og et Indtryk for Livet.

Jeg havde oprigtig talt, ikke troet, at Capri endnu en Gang kunde rumme en smertelig Følelse og en varig Glæde for mig.

For ti Aar siden var jeg her og oplevede en „Sarkofag“. Tilgiv, at jeg berører denne Marmorgenstand, som ikke har Deres Sympati. Og bær over med mig, at jeg taler i Gaader.

Jeg skal forklare mig; thi jeg har i disse korte Uger faaet Dem meget kær. Og naar man føler Glæde over et Menneske, og navnlig over en Kvinde, saa er vi Mandfolk tilbøjelige til at lukke op.

Jeg lukker altsaa op for Sarkofagen. De *skal* have den!

Men jeg maatte være en maadelig German, hvis jeg ikke begyndte med at kramme min Lærdom ud.

Ser De, kære Fru Sascha, jeg har fundet ud, at det virkelig er en Venus, som ligger — eller laa — i den Marmorkiste, som staar i Adelsvårds Have.

I det Herrens Aar 1810 blev denne Kiste funden i Jorden, ikke langt fra det Sted, hvor den nu har sin Plads. Ved Opgravningen blev Marmordækslet brudt itu. I Kisten laa Liget af en Kvinde — en yngre Kvinde, en fornem. Resterne af et guldindvirket Gevandt fandtes. Et Par Ørenringe, med sjældne Perler i, fandtes; desuden to Armringe og en meget skøn Fingerring; men navnlig fandtes en lille gylden Stav, der lignede et Scepter, med tre kostelige Guldringe omkring. I Ligets Mund, mellem de hvide, skinnende Tænder, var stukket en Guldmonet — fra Vespasians Tid. Denne Monet blev til en høj Pris købt af en fremmed, som overværede Opgravningen.

„Hvad der er blevet af Sceptret og Smykkerne“ — siger min Hjemmelsmand — „det véd ingen!“ Han tilføjer „heller ikke véd man noget om Liget.“

Men jeg véd noget.

De lærde mener, at det guldindvirkede Gevandt, Guldmonten fra Vespasians Tid, men navnlig den scepterlignende Stav, tyder paa et Medlem af den kejserslige Familie. I saa Henseende er det lærerigt, hvad Dion. Cassius har at berette om Kejsers Commodus' Gemalinde Crispina, eller Kejsers egen Søster Lucilla.

I Følge den romerske Kronik — som mod et mildt Ord kunde nævnes den skandaløse — gav saa vel Fru Crispina som Frøken Lucilla saa meget Stof til Omtale, at det til Slutningen blev den ikke ubetinget strenge Kejsers for meget. Begge Damer blev forviste til Øen Capri, hvor de sandsynligvis hurtigt er bukkede under for Eksilets Kedsommelighed. Fremmedbesøget her var ikke stort dengang; og Kejseren har vel vogtet sig for at sende nogen af sine mandlige friggivne derover.

Begge Damer er døde i en forholdsvis ung Alder — og en af dem er Sarkofagens Venus.

Thi dengang var en kejserlig romersk Dame selv Gudinden Venus — da Kejseren jo var stegen til Jupiters Rang.

Nuvel, Venus kan ikke dø. Hun „gaar igen“, ligesom Adonis.

Det spøger i og omkring denne Sarkofag, kære Fru Sascha! Intet Under, at Adelsvård i sit Digt om Hus, Have og Sarkofag — tog netop *det* moderne Forbehold, som han gjorde, og som De ikke kunde lide.

Nu er det, jeg begynder at lukke op.

For henved ti Aar siden var Adelsvårds Hus her ikke; men Haven var her, og Sarkofagen var der, og jeg boede her.

Og en maanelys Aften steg Fru Venus op bag Sarkofagen; og jeg var i hendes Fangenskab henved syv Aar. Og jeg har brugt disse sidste tre Aar til nogenlunde et komme mig — det vil sige, til at finde mig selv igen.

Om det helt er lykkedes mig, det kan jeg ikke afgøre. Man véd ikke stort mere om sig selv, end man véd om andre.

Men jeg véd, at jeg har arbejdet ihærdigt hen imod et Maal. Og nu véd jeg, at jeg her paa dette Stod har faaet Dem meget kær. Og idet vi nu skilles — sandsynligvis for ikke at genses — véd jeg, hvor megen Tak jeg er Dem skyldig, og at De har bragt mig et stort Skridt fremad.

Hvad siger De til dette?

De smiler ud af Deres store, forundrede Øjne; og De ryster paa Deres lille nydelige Hoved. Og de tænker: nu har jeg gjort den arme tyske Doktor kruset i Hovedet . . . Herregud, har han ikke andet at fortælle mig?

Jø. Jeg har at fortælle, hvem Damen var.

Det vil dog Damer altid vide.

Fru Venus var en irsk Amerikanerinde, meget rig, en hel Del smuk, en hel Del ekstravagant, og meget god at faa Forstand af.

Dette er noget nær det samme, der kan siges om alle Fru Venus'er — om Crispina, om Lucilla, om Mrs. X eller Madame Y.

Man gennemløber en Del af Verden og af Livet i deres Selskab. Man undgaar hverken den store Henrykkelse eller de smaa Scener, Forfængelighedens Triumf eller Skuffelsens Reaktion. Heller ikke det Skær af Latterlighed, som venter enhver Mand, der fængsles af en Sarkofag.

Venus bliver sig selv tig. Hun har ingen Skyld. Hun er lige op-højet, baade over det latterlige og over det tragiske. Hun bor der i sit Marmor-Bur, stiger op og stiger tilbage — ligesom en Jack-in-the-box. Alt gaar fortræffeligt, saa længe hun bliver tilbød, besungen, føjet og forkælet. Grove Naturalister paastaar, at hun ynder det brutale. Jeg tror det ikke — men der er jo Nuancer af Fru Venus.

Hun vil stedse det samme — nemlig den evige Forandring. Naar hendes Dyrker og Tilbeder er renonce paa Opfindsomhed — saa smutter hun fra ham ned i sin Æske.

Adelsvård er ikke hendes Tilbeder; han er Deres. Og De har ingen Grund til at være misfornøjet dermed.

Har De set nøje paa den Kiste med det itubrudre Laag?

I Midten er der et Brystbillede, en Medaillon. Tiden og Jorden har slidt Præget ud. Og dette er et karakteristisk Træk — man kunde sige et humoristisk Træk af Tiden og Jorden. Venus har intet kendeligt Ansigt — hendes Magt kendes af andre Ting — og derfor kan man stedse tage fejl af hende.

De har et kendeligt Ansigt, kære lille Fru Sascha! Man kan aldrig tage fejl af Dem og Deres Øjne. Det gør Adelsvård heller ikke. Og jeg ikke heller.

Se nu videre paa Sarkofagen — denne Capris Marmor-Skat!

Paa begge Sider af den „tomme“ Medaillon er der et vinget Medusahoved — forbundet med blomstrende Guirlander!

Der er hele to Medusahoveder — som for ret at gøre Tilskueren bange. Den afdøde Marmorkunstner har været baade Symbolist og Humorist; maaske endogsaa Moralist.

Ellers er der intet særlig moralsk ved Kisten. Begge de forreste Hjørner er prydet med Vædder- eller Tyrehoveder. Et hornet Dyr skulde det i hvert Fald være! Saa er der yderligere Blomsterguirlander paa Siderne — og Forsiden af det itubrudte Laag er arbejdet ud i Marmor-Skæl . . . som var der tænkt paa Capris berømte og skønne Havfruer, Søstre til Afrodite Anadyomene!

En højst livfuld og lidet sørgelig Sarkofag, denne!

Man tænkte jo heller ikke bedrøveligt paa Døden dengang. Man døde i den Forestilling, hvori man havde levet. Det gjorde Fru Crispina og Frøken Lucilla.

Det vil sikkert den irsk-amerikanske Frue ogsaa gøre. —

Og nu er det, at jeg siger Dem Farvel, kære, gode, Fru Sascha! Maa jeg tage Deres Haand? De har en Gang rakt mig den oppe ved Tiberius' Ruin, og De har siden vist mig megen Godhed og Hengivenhed i denne korte Tid. Vis Dem selv uendelig megen Godhed og Hensynsfuldhed — og vredes ikke paa en fremmed, at han beder Dem derom. De har saa kostelige Indfald, saa megen Klogskab og fortræffelige Raad for andre. Vistnok bryder De Dem lidet om Menneskene. Men De er trofast mod Deres Venner; og vi, der skal arbejde i Hverdags-Blusen, vi skønner paa enhver saadan Hamndrækning.

Ræk Dem nu selv denne lille, magre, aristokratiske Haand — der evner at „gøre alting“ — hver Gang de Dage eller Timer kommer,

som kaldes de russiske! Og beskyld mig ikke for Paatrængenbed, naar jeg minder Dem om, at der er andre ond fødte Russere, som har saadanne Dage. Og vi er nødsagede til at begrænse dem — maaske helt udrydde dem — for at gøre dette bandsatte Liv taaleligt.

Ja, jeg kludrer med Sætningerne — men dels er jeg German, dels er jeg bevæget ved at vide Dem borte fra Capri: dér, hvor *jeg* heller ikke tør dvæle længer.

Det er ikke en antik eller moderne Marmørsarkofag, som jeg frygter, naar De og Adelsvård er rejst.

Jeg arbejder mig bort fra den — som enhver brav Karl gør og bør.

De antike og de moderne Fru Venus'er de vil de mange Mænd. Men den moderne Kvinde vil den ene Mand. Derfor er hun den farlige!

Jeg véd ikke, hvad jeg skulde kunne faa Lyst til at ønske, naar jeg en maanelys Nat stod foran den blaamalede Dør? . . . Og derfor er det bedst at skilles. — Gud velsigne Eder begge! Farvel!
